

“Ecos” (2a part)

EMILI AMARGANT

Introducció: el propòsit

D'entrada, no espereu llegir una 2a part de l'estudi d'"Ecos". Ja està tot dit, em sembla.

El que us proposo és una col·laboració molt *sui generis*. Un text en tres dimensions. L'alçada, seran algunes de les ressenyes que aparegueren al butlletí; l'amplada, documents i fotografies en general inèdites, i la llargada, comentaris personals a aquestes instantànies que podríem definir com alguns dels cromos de l'àlbum gràfic de 1948 i 1949.

Dins del volum resultant de multiplicar les notícies de l'"Ecos" per les imatges i pels textos que les acompanyen, espero haver aconseguit atrapar-hi l'atmosfera d'aquell moment a la nostra vila.

1939: l'esca

El 27 de gener de 1939 van entrar els nacionals. Dues tanquetes i una brigada de la Columna Littorio. Per posar la pica a un Flandes de dues mil ànimes, n'hi havia prou i de sobres. El poble els va rebre amb entusiasme. Domasos i cobrellits als balcons.

- Són italians!

Diu que algunes dones, van pujar als carros i petonejaven els soldats. Ells somreien, anaven repetint: "España, España, Franco, Franco" i estiraven el braç amb la mà oberta apuntant al sol, segons el ritus de la salutació feixista. Bé, i què? La guerra estava a punt d'acabar-se, gràcies a Déu! Ningú sabia, però, què passaria després. Era igual. Que s'acabés i després ja en parlàrem.

Abans d'aquest 27 de gener, el darrer conflicte viscut en aquest

país era la Tercera Guerra Carlina. L'ínclit Martínez Anido n'havia signat l'acabament l'any 1875 i, sense gaires estridències, la vida havia tornat a fer el seu curs.

Però ara, què passaria?
- "Chi lo sa".

Els militars italians els havien encabit a les Escoles. Eren trempats, xerraires, enamoradissos. Donaven xocolata a les criatures, compartien tabac amb els homes que no havien anat al front i empaitaven les noies. Alguns tocaven la mandolina i cantaven.

A la vila ja es començava a parlar del retorn dels soldats que, segurament, havien donat xuscos a criatures valencianes, compartit tabac amb homes extremenys i fet l'aleta a noies andaluses. No tocaven la mandolina, però també eren joves, trempats, xerraires i enamoradissos.

Febrer del 39 (quin fred aquell febrer, valga'm Déu!); març del 39 i el primer d'abril des de Burgos van donar la guerra per enllestida amb el cèlebre "vencido y desarmado...".

Els vençuts i desarmats ja anaven tornant a casa.

- Avui ha arribat el noi de la Quimeta.

- Saps qui he vist pel carrer?

La dècada dels quaranta estava a punt de començar. Ells serien els qui s'hi casarien, tindrien fills i tornarien a donar continuïtat i curs a la vida.

Els vilatans, en veu baixa, passaven llista dels absents. Ells no tornarien mai més: havien mort als camps de batalla. D'altres, probablement, tampoc no tornarien: havien fugit a l'estranger. Quedava però, un contingent de noms que vivien als llimbs. Eren els tancats en camps de concentració o en presons esperant el

salconduit redemptor o el judici expiatori. El record dels morts, entristia. Pensar en la nòmina de presoners, comportava esperança de retorn. Ara, els exiliats calia esborrar-los de la memòria. S'havien convertit en traïdors, enemics de la pàtria, contraris al règim i, per acabar-ho d'adobar, eren catalans.

El país, aixafat per una guerra, tenia estoïcisme per donar i per vendre. Pell morta. Ho podia entomar tot. Deliris imperials, esperits messiànics, l'autocràcia personificada. Més encara, la teocràcia en estat pur. Déu ja tenia cognoms, Franco Bahamonde i no era ni jueu ni fill de Betlem. Era gallec i d'El Ferrol. Els seus apòstols, en lloc de ser pescadors d'ànimes, eren caçadors de desafectes.

Tots els habitants de la península (excepte els portuguesos, els andorrans i els gibraltarenys) es van llevar un dia convertits en la reserva espiritual d'occident, en paladins de la fe catòlica, formant part d'"una, grande y libre" i fent camí "por el imperio hacia Dios". No hi havia cap fissura ideològica. Granit. Érem "una unidad de destino en lo universal".

Un argentoní havia de tenir *-noles volens-* la mateixa visió del món que un de Zafra; havia de parlar com els d'Alcalá de Henares i ser tant o més patriota que els de Quintanilla de Onésimo. Però ara, què passaria? Això: uniformat en tot i per tot.

Tot aquest corpus tan delirant i metafísic es va escampar com un magma i va arribar a tots els racons i raconets de la península, llevat de Portugal, d'Andorra i de Gibraltar.

A cada poble aparegueren acòlits que es van cuidar, amb zel i

disposició, de propagar i fer complir la litúrgia franquista. Contra diàleg, monòleg; contra ciència, fe; contra raonament, aprendre de memòria; contra diversitat, la raça; contra el món, l'atrinxerament; contra l'error, persistir en l'error. En definitiva: contra democràcia, dictadura; contra llibertat, repressió.

Al cap de nou o deu anys

1948-1949: Notícies, instants i vida quotidiana

El 28 de març de 1948, apareixia l'"Ecos" imprès. Gràcies a l'esforç "d'un grup de convilants que, en un punt de les seves vides, es llençaren a fer periodisme amateur, (...) tenim avui un conjunt de notícies que fan referència a la vida quotidiana de l'Argentona de les darreries dels anys quaranta del segle passat".¹ Són, tal com ja s'ha dit, l'alçada del prisma de l'època. L'amplada, probablement ja l'heu mirada. A tots ens agrada mirar sants. La llargada l'anireu descobrint al llarg de la col·laboració.

Som-hi.

"ECOS" núm. 50

"BENEDICTUS QUI VENIT IN NOMINE DOMINI"

Dentro de muy pocas horas estará entre nosotros nuestro amable y bondadoso Prelado que viene para conocer de cerca las necesidades espirituales y materiales de la grey de Argentona que, como Pastor de la Diócesis debe conocer, amar, instruir y conducir por los senderos de la verdad, a fin de que conozcamos Aquel que le ha enviado: esto es a Jesús, Luz del mundo y Verdad infalible.

Cuando leeréis estas líneas, habréis ya unido vuestras almas, redimidas y purificadas por la sangre del Cordero sin mancha con Cristo, en la Santa Eucaristía y participaréis plenamente de la Divina Gracia, formando parte

del Cuerpo Místico de la Iglesia, cuya cabeza visible es el S.S. Padre Pio XII, felizmente reinante, y su representante, en esta Diócesis el Excmo. y Rdm. Dr. D. Gregorio Modrego Casaus (...). Engalanados pues con colgaduras vuestras casas, y ataviados con los mejores trajes asistid a la procesión, o al menos, salid todos a la calle para presenciar reverentes el paso del Señor Obispo, el enviado del Señor, aclamando su nombre".

"Sota pal·li i amb la llum crepuscular"

Un sol ramat i un sol pastor. Vet aquí l'axioma. El Bisbe Modrego acaba el seu periple apostòlic. En el moment de la instantània és difícil

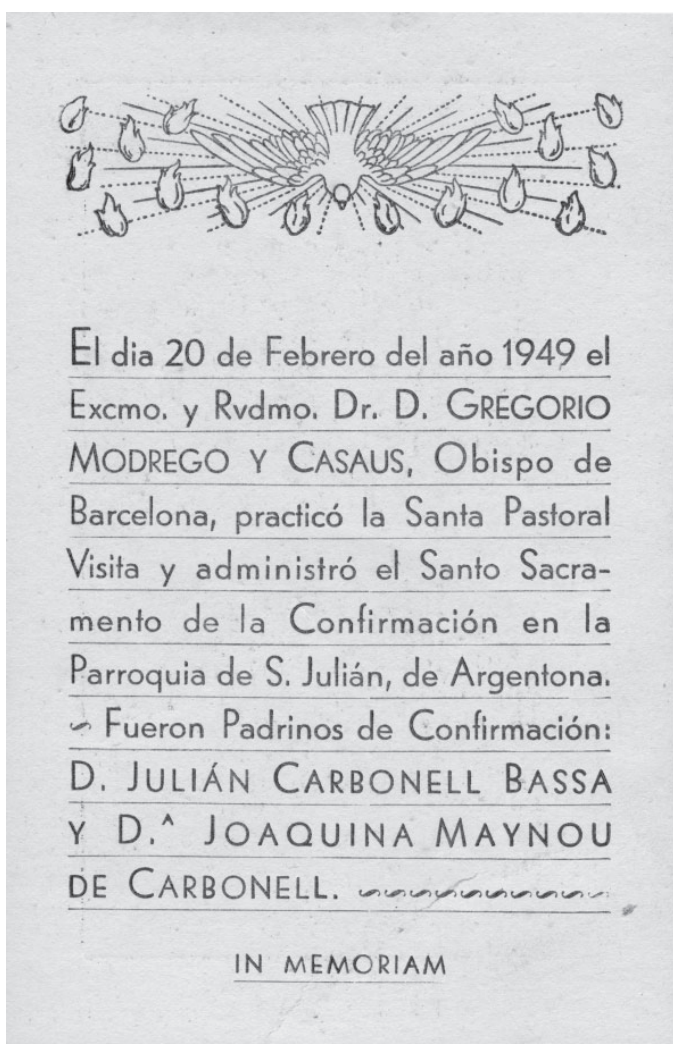
endevinar si inicia una benedicció o si, simplement, conversa amb Mossèn Gria.

La visita ha estat un èxit. Ho podrem llegir a l'"Ecos" número 51 i ho veiem a la fotografia. Domassos i cobrellits a les finestres i als balcons. No hi ha els de la Columna Littorio, però hi ha les autoritats civils i militars en pes. La gent –tal como se'ls demanava– van tan mudats com poden. A les escoles han fet festa. El temps ha acompanyat, aquest febrer no ha estat com el de deu anys enrere.

El gener hi va haver eleccions municipals. Vull dir nomenaments municipals. És a dir: els que manaven varen fer tries. Com als patis de col·legi.

1. Fonts. Núm. 31. Juliol, 2007. Pàg. 25

Anvers i revers del recordatori de la visita del bisbe

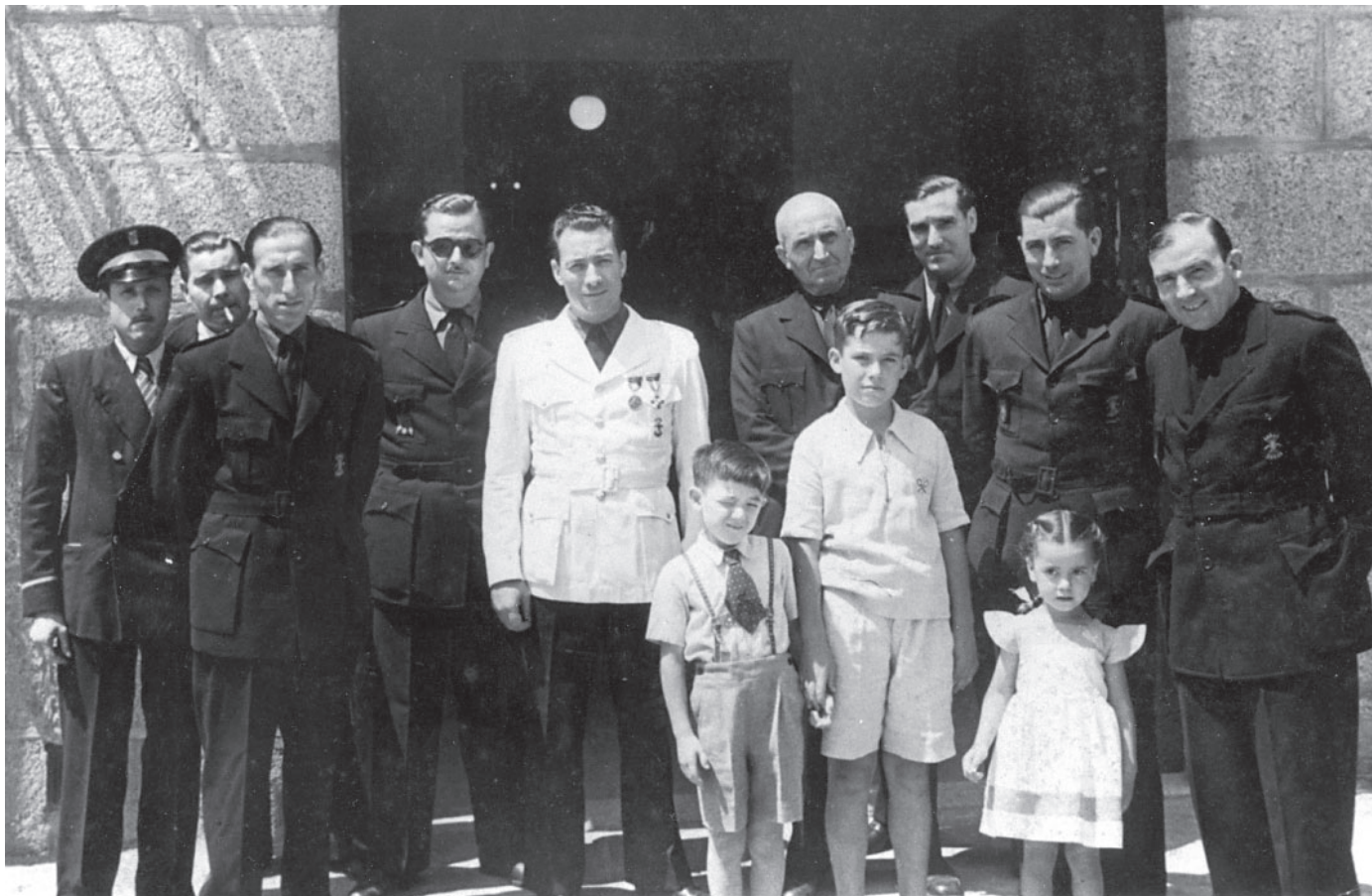
"Nuestro dignísimo alcalde en nombre del Gobernador Civil de la Provincia, dió posesión de sus cargos a los nuevos concejales electos, dirigiéndoles un breve pero emotivo discurso, cuya síntesis damos a continuación:

Como es ritual en estos actos, os voy a dirigir cuatro palabras (...). A los que hoy toman posesión de sus cargos pláceme darles la bienvenida. El trabajo que va a pesar sobre vuestras espaldas es de sacrificio y completamente desinteresado. Nuestra misión, debe tener como único norte, como objetivo, laborar sin descanso para el engrandecimiento y prosperidad de Argentoná, que es trabajar por el enaltecimiento de España, de nuestra Patria. Y así, cumpliendo como rectos ciudadanos, responderemos a la confianza que un día nos otorgó el vecindario de Argentoná, al confiarnos la dirección de su Municipio. ¡Arriba España !".

Grito que fue contestado por todos los presentes puestos en pie.

(...) Y al final, y como digno remate, fueron cursados los siguientes telegramas:

De Sr. Alcalde a Jefe Casa Civil de S.E. el Jefe del Estado. "Al tomar posesión nuevo ayuntamiento, su primer acuerdo ha sido testimoniar a S.E. la adhesión más inquebrantable, rogándole haga sabedor de ello al Caudillo ! Arriba España !"

Aquesta imatge és de la Festa Major de l'any 1948 i els vïtores encara ressonen dins del Capítol.

La presència dels infants és com afegida. Semblen dues fotografies superposades.

L'alineació de l'equip municipal amb els auxiliars per torna, n'és una. Hi veiem una massa compacta i uniformada. Són els prohoms. Els escollits entre els cridats i tenen una altíssima missió a la vida. Preservar valors. L'altra, ja dic, les criatures. Si no hi fossin, l'estampa tindria més caràcter. Seria més testimonial de l'època per dos motius: per castrense i perquè suggeriria conxorxa o si ho voleu contuberni nacional catòlic. Ara, no ho oblidem, hi ha la canalla. Hi ha roba estesa i de segons què val més no parlar-ne.

D'aquí una mica, els paladins locals del règim aniran del Capítol a l'Església. Baixaran el Carrer Calvo Sotelo, trepitjaran

un petit tram de l'Avinguda José Antonio, travessaran la Plaça del General Mola, agafaran el carrer Dr. Torras y Bages, continuaran per la Plaça Pio XII i quan arribin al Monumento a los Caídos por Dios y por España que hi ha al capdamunt de les escaletes (aquell on cada 27 de gener hi dipositen una corona de llorer i hi canten el "Cara al Sol"), tombaran a mà esquerra. Un cop a la terrassa parroquial es tornaran a fer retratar en companyia del mossèn i d'alguns subalterns que s'han afegit a la desfilada. Poder civil i poder eclesiàstic, ja hi som tots.

En la fotografia de la pàg. 15 que podríem titular "21 homes", hi ha 3 tipus d'uniforme: el religiós, el militar i el civil.

Els homes dels uniformes militars són tots carregats d'espallles. Ben segur que a les jaquetes hi havia espallleres. "El trabajo que va a pesar sobre vuestras espaldas". Una bona espallla és sinònim de

marcialitat, dóna presència i et fa l'esquena ampla. T'ho pots tirar tot a l'esquena tranquil·lament. Hi cap i de sobres.

L'home de la sotana, Mossèn Pere, té les espallles arronsades o, més aviat, s'arronsa d'espallles. Mira a la càmera sense caps punt d'altivesa. S'ho pren amb resignació.

Entre els homes d'indumentària civil, mudats com el dia que va venir el Bisbe, hi destaca el personatge del vestit clar. En Josep M. Vilaret. Mentre tothom està per la feina de posar, ell —mà a la butxaca i aire absent— espolsa la cendra de la cigarreta. És el dandi del grup. El contrapunt entre mundà i frívol a la composició. Si us diguessin que canta a la Malavella i l'han convidat per l'ocasió, us ho creuríeu. Però no, ell no es dedica pas al món de l'espectacle, ell és —qui ho diria!— el factòtum de l'Ajuntament.

Després de la recepció, bai-

xaran les escaletes, prendran el carrer Bernardo de Riudemeya i un cop a la Plaça de los Caídos, aniran a fer el vermut a les taules que els del Colon tenen muntades a la vorera de l'Avinguda del Caudillo cantonada Mn. Jacinto Verdaguer. Davant de l'envelat, vaja.

"Una frase de Eckener. "Un envelat? Catalunya!"

Definitiu. L'envelat és quelcom genuí de Catalunya que, amb ell, enarbola la seva bandera de fraternitat i de germanor. És un missatge amorós de la Pàtria a la gran família d'un poble que ens convida a oblidar, almenys per uns dies, els malastrucs d'una vida plena de divergències (...).

Guardarem d'aquest anys un bell record. L'envelat haurà estat un símbol (...)

Caldria saber aprofitar aquest bell exemple. El segle que vivim és distint de l'anterior. Argentona

tampoc és la mateixa d'abans. Ha evolucionat com evolucionen les seves joventuts. Els seus homes del demà.

Restà, encara, molt camí a fer

(...)- Però la victòria serà nostra —dels joves—, perquè l'ideal que tenim és noble, franc i humà. Essencialment humà. I és constructiu. I tenim un pensament concret.

Una Argentona nova. Espiritualment unida i reeixida materialment”.

Aquest text el va escriure un dels germans Abril. Dels Santhilari. Dels socialistes. Va publicar-se al Programa de Festeigs de Sant Domènec de l'any 1935. Els germans Abril varen morir a la guerra. No eren a la llista de màrtirs esculpida en el monòlit de les escaletes. Mai varen tenir llorer. Abril, Vilanova, Calvet, Lladó, Casolà, Fernández... Judicis ignomiosos. Ni nobles, ni francs, ni humans. Afusellaments. Exilis. Calia esborrar-los de la memòria. Silenci. Girar full.

I per cert, qui era Eckener? Un enginyer i aeronauta alemany

que l'any 1929 va donar la volta al món amb el “Graf Zeppelin”. Veure'l volar havia de fer el seu efecte. Ja fa anys que la imatge del dirigible s'associa a pel·lícula o novel·la antiga de ciència ficció. Pobre Zeppelin! Sembla com si no hagués existit mai. És com una rèmor de l'aeronàutica. Una nosa enmig del cel. Una autèntica andròmina i, a més a més, d'un embalum que fa feredat. Una baluerna, vaja.

Mireu aquesta atracció de fira. Hi ha tots els mitjans animals i mecànics per anar d'aquí d'allà ... però el Zeppelin no hi és.

En podríem dir “carrusel”, “tio vivo”, si volem ser puristes “cavallitos”, però en diem “caballitos”.

En temps de fira, quan trobem a un vailet, sempre li preguntem:

- Què, ja has anat als “caballitos”?

Quan el vailetet en qüestió es faci gran, anirà als “autos de choque” i al “tiro”. Si graneja, comprarà números a la tómbola fins que tregui una nina que regalarà a la xicota. Però en matèria de fires, el pas iniciàtic sempre és enfilarse a l'avió, al cotxe de bombers, al tramvia, a la moto o al vehicle esportiu. I a vegades acompanyat del pare o del germà gran. Mireu sinó al xicot de la camisa de quadres. Ja té edat de gastar en tómboles i en canvi ha comprat tiquets dels “baby ceditas”.²

2. La fotografia és de l'any 1954. Ens hem permès una petita llicència de temporalitat al considerar que el seu valor testimonial i il·lustratiu s'ho valia.

"ECOS" núm.32. (24-10-1948)
Secció "Vida local".

Martes.- No ha habido pan de racionamiento.

Miercoles.- Sin pan de racionamiento.

Viernes.- Tampoco se ha reparado pan de racionamiento

"ECOS" núm. 41. (25-12-1948)
Secció "Vida local".

Domingo.- Después de un fuerte viento ha llovido durante todo el día de hoy.

Lunes.- Continúa lloviendo, lo que hace esperar un alivio en las restricciones de electricidad.

I es va arribar al gener de 1949. El mes festiu per antonomàsia.

Dissabte dia 1, Cap d'Any i

l'endemà, diumenge. Dos dies seguits de festa!

Dijous dia 6, Reis. Divendres dia 7, Sant Julià. Dissabte, a treballar. Diumenge, festa.

Dilluns dia 17, Sant Antoni. Tres tombs i ball de franc.

Dijous dia 20, Sant Sebastià. Festa al veïnat, missa i sagetes.

Dijous dia 27, "Fiesta de la Liberación".

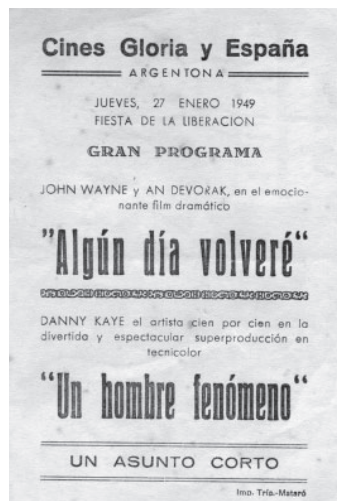
I, qui dies passa, anys empeny!

El cinema va ser el gran esbarjo de l'època.

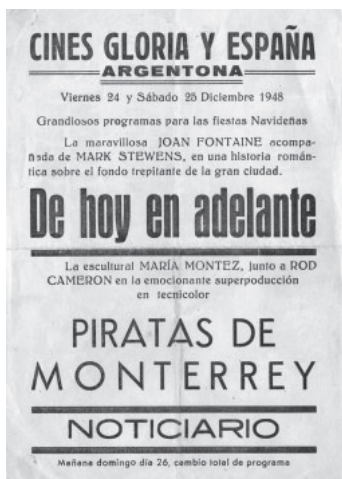
La Columna Littorio va entrar a la vila el 27 de gener, era divendres. El diumenge 29 ja es va obrir el Cine Glòria. "Nobleza Baturra".³

Els anys 1948 i 1949, les sessions dobles estaven en el seu apogeu. Arribat aquest punt, no ens podem estar de referir-nos a una llegenda urbana sobre la pel·

lícula "Gilda". Però abans, posem-nos en situació. Al **Fonts** número 31, pàgines 30 i 31, hi havia les qualificacions que atorgava Acció Catòlica. Reviseu-les, si us plau. Ho escrivia: "hom no podia anar al cinema amb tranquil·litat. Si llegia les qualificacions d'Acció Catòlica, moltes vegades ja havia pecat abans de comprar l'entrada". No obstant i això, el pit i cuixa era reclam segur. Si cal, ja s'aniria al confessional. L'exuberància de les actrius, aquelles postures i caigudes d'ulls que desfermaven les líbidos, aquell punt de sicaliptisme per entendre'ns, tenia una definició: "escultural". Per exemple: Lana Turner era escultural; Maria Montez, doblement escultural; ara l'Ivonne de Carlo era "escultural y sugestiva". Vegeu programes.

3. Manuel Cusachs Corredor. "El cinema a la Vila d'Argenton, 1914-196". Ajuntament d'Argenton.

Posats en situació, anem per la llegenda urbana.

L'any 1946, es va estrenar "Gilda". Vade retro !.

Amado mio,
te quiero tanto,
no sabes cuanto
ni lo sabrás.
Si te consigo,
amado mio

L'enrenou va ser tan gran, tant! Semblava que el món s'havia d'ensorrar. Rita Hayworth no era solament escultural, doblement escultural o escultural i suggestiva. Rita Hayworth, la Gilda, era un "mito erótico". Era el pecat. O l'esca del pecat, com a mínim. Mentre que els d'Acció Catòlica buscaven un nou repertori, a les dones guapes se les començava a anomenar "gildes".

- Has vist quina "gilda" ?

Els argentonins estàvem preparats per veure aquella pel·lícula? I aquí és on comença la llegenda urbana. Diu que els paladins locals del credo, la decència i la virtut varen enfil·lar-se al cotxe d'en Casas i se'n varen anar cap a Barcelona a veure "Gilda". Del seu veredict de depenia que, sobre les immaculades pantalles del cinemes Gloria i España, s'hi projectessin les escandaloses imatges d'aquella dona que amb vestit cenyit de seda (se li marcaven

totes les formes!) anava cantant i llevant-se els guants amb una cadència provocativa i excitant i que, a més a més, fumava.

Pero, quina diferència hi havia entre la Rita Hayworth i la Maria Montez o la Ivonne de Carlo ? Home!, la Maria Montez era una noia col·locada dins del conte d'Ali Baba. Als contes, ja se sap, tot és mentida. L'argument era per fer passar l'estona i la presència femenina, un toc picant. Era part de la falla. La Ivonne de Carlo era una esclava del desert, una pobra noia que la feien anar mig vestida. (ai, aquests sarraïns!) i que serà alliberada i tapada amb una capa per "el apuesto galan" de torn. Ara!, la Rita Hayworth no era ni una esclava de novel·leta fantàstica, ni la comparsa d'una història oriental. La "Gilda" representava una dona americana del nostre temps. Real, i que sortia en una pel·lícula en què s'explicaven intrínquils d'avui en dia. Era una dona de veritat. Que podia existir i que se't podia aparèixer al tombar la cantonada (santa paraula!). Era una Eva més que perillosa. En lloc d'una poma, n'exhibia —i sense pudor ni recatament— dues. Per no parlar de les seves anques d'ametlla.

Després del "the end", el comando argentoní de la decència i la virtut varen haver d'entrar en un cafè a prendre un cordial

o se'n van anar a les "Set portes" a comentar-la amb pèls i senyals? "Chi lo sa", que deien els italians. El que compta és l'acció i les conseqüències que hauria pogut arribar a tenir. Imagineu-vos, per un moment, que la visió de "Gilda" hagués estat pecat mortal i que de retorn de la croada, la nostre plèiade de messies haguessin tingut un accident amb final tràgic. S'haurien condemnat *in eternum* i tot per protegir-nos. Palma de martiri. Altruisme en estat pur. Gràcies a Déu, la llegenda urbana acaba bé. Ningú no va prendre mal ni físic ni d'esperit, la pel·lícula va arribar (no sabem si sencera o amb algun cop de tisesores) i els que varen córrer el risc d'anar-la a veure, al sortir cantaven:

Amado mio,
te quiero tanto ...
I, qui dies passa, anys

"ECOS" núm. 26. (12-9-1948)
Secció "Vida local".

"Terra baixa" en el Cine España.

Ayer noche fue puesta en escena por un grupo de artistas argentoneses, la conocida obra de A. Guimerà, en función a beneficio de una conocida y necesitada familia argentonesa. Es tan laudable este acto, y dice tanto en favor de quienes guiados por un afán y sentimiento de caridad, lo han organizado (...) que nosotros cristianos ponemos el mayor empeño en resaltar para que el ejemplo cunda (...).

La falta de espacio (...) nos impiden publicar el comentario de la velada.

Efectivament en el número 27 d'"Ecos" hi podem llegir els comentaris.

"Aplaudimos sinceramente la idea cristiana que motivó la representación, pero hubiese sido de desear que la obra escogida fuese otra, de un fondo no tan escabroso

como el de "Terra Baixa", la cual hubiese podido ser presenciada sin reservas por todo el público argentinés, por jóvenes y mayores".

Ja hi som. Entre la 1a i la 2a crònica ha passat alguna cosa. L'exaltació que desprèn la petita ressenya del 12 de setembre s'ha esvaït. Què o qui ha picat la cresta al repòrter? En lloc d'entusiasme, retrets. El fons és escabrós! "Arriscat des del punt de vista de la decència", ens diu el diccionari.

Recordem l'argument. Hi ha un cacic (Sebastià) que té una amant (Marta). En Sebastià ha de fer un casament de conveniència per seguir granejant, però no vol deixar la Marta i l'obliga a casar-se amb un pastor (Manelic) que és el paradigma de la bondat natural de l'home. Un mite rousseunià. El mossèn consent a fer els dos casaments i endavant les atxes.

En Manelic, primer s'adona que l'han ensarronat i després s'enamora de Marta. Ella, el correspon. L'enfrontament amb el seu amo és inevitable. A la penúltima escena, els dos homes lluiten cos a cos i Manelic escanya Sebastià. "He mort al llop!" El bé ha guanyat al mal. La puresa a la

corrupció. El noble al vil. L'amor a la hipocresia. La decència a l'escabrositat.

MANELIC (A Marta). I mira, per mi no hi ha lleis d'ací baix ni res que m'aturi, que els llamps i les mestralades m'han fet lliure, i vull jo, perquè ho vull, besar-te i mossegar-te fins l'ànima (...) com a home i com a fera, tot junt, tot, contra de tu i amb tu, i contra tothom de la terra.

I ara que me la vinguin a prendre !. Ira de Déu !. Que vinguin !. (...)

MARTA (*Resolta*) No; perdonar-me aixís, no ! Que tu em perdones perquè no ho saps tot encara. Doncs a saber-ho al punt, i per mi mateixa. I després lo que Déu vulga !

MANELIC A saber-ho, sí; més no ací baix, Marta, que el cel s'ha enterbolit amb lo baf de tantes misèries, i Déu no et veuria la cara quan parlessis.

MARTA Doncs allà dalt; i ara mateix !

On és l'escabrositat del tema? En la figura d'en Sebastià, un

home d'esperit feudal amo i senyor de vida i hisendes? En la figura de Marta, una dona de vida dissoluta però a qui l'amor del seu marit (són casats per l'església, no ho perdem de vista) redimeix? En la d'en Manelic, un home pur i noble que es defensa del "baf de tantes misèries" de la terra baixa? En el seu comportament de ser lliure i, per tant, allunyat dels patrons de 1949? En el seu vocabulari? On és l'escabrositat del tema? En la poca conveniència de presentar un mossèn que és un autèntic sàtrapa i exerceix el seu ministeri sense filar prim? En que, malgrat tot, en Manelic hauria hagut de claudicar i resignar-se perquè al món, que és una vall de llàgrimes, hi hem vingut a patir? Què és escabrós? Que mori el cacic?

MANELIC Sí, anem-hi, sí, que allà es perdona tot; que no és com aquí baix, on tot se corromp. Quin fàstic.

Que allà dalt, Marta, fins los cossos en la neu se conserven: ves què faran les ànimes !

MARTA Oh, anem-hi, anem-hi de pressa !